

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004894

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Роман Вікторович

2. Roman V. Babenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-4114-5678

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 04-09-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16264

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Правове регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану: гарантії та механізми забезпечення

2. Legal regulation of remuneration under martial law: safeguards and enforcement mechanisms

Реферат/анотація:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності та розкритті особливостей гарантій і механізмів забезпечення правового регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану, надано науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення трудового законодавства у цій сфері. Аргументовано, що оплату праці слід тлумачити у широкому та вузькому розумінні. Так, відповідно до широкого підходу оплата праці є складною соціально-економічною категорією, що відображає систему правовідносин (трудових, соціальних, фінансових), які пов'язані із винагородою працівника за працю, забезпеченням відтворення робочої сили та реалізацією економічної функції праці. У вузькому розумінні – це грошова винагорода, яку працівник отримує від роботодавця за виконану роботу відповідно до трудового договору, кількості, якості та результатів праці. Установлено, що право на оплату праці – це суб'єктивна, детермінована ознакою оплатності трудових правовідносин, нерозривна із сутністю найманої праці можливість працівника

отримувати заробітну плату за виконання відповідної трудової функції на користь роботодавця, яка захищається та гарантується Конституцією, Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими й підзаконними актами. Реалізація права на працю впливає на матеріальний статок відповідної фізичної особи та забезпечення її особистих інтересів виконуваною трудовою діяльністю. Констатовано, що право на оплату праці не обмежується лише нормативним проголошенням, а забезпечується системою взаємопов'язаних гарантій, які створюють юридичні, організаційні та економічні передумови для його повної та безперешкодної реалізації. До таких гарантій запропоновано віднести: 1) конституційне закріплення права на оплату праці як базової трудової правомочності працівника; 2) установлення мінімальної заробітної плати як державної соціальної гарантії та нижньої межі оплати праці; 3) колективно-договірне регулювання умов, форм, систем і розмірів оплати праці; 4) індивідуально-договірне регулювання оплати праці; 5) механізми державного регулювання оплати праці. Визначено, що правовий режим – це регламентований законодавством та забезпечений державою особливий порядок регулювання та стабілізації суспільно-правових відносин певної сфери, що виражається у комбінації різноманітних правових засобів, способів та механізмів правового впливу, а також застосовується лише у випадку наявності необхідного кола умов та чинників. Обґрунтовано, що вплив правового режиму воєнного стану на правове регулювання оплати праці зокрема та трудову сферу загалом проявляється у декількох взаємопов'язаних аспектах. Передусім запровадження воєнного стану суттєво змінює умови функціонування ринку праці та організації трудових відносин, оскільки обставини, що зумовлюють його введення, створюють об'єктивні перешкоди для стабільного здійснення господарської діяльності та належного забезпечення трудових прав працівників. Іншим аспектом є трансформація самого механізму правового регулювання трудових відносин, що обумовлено необхідністю оперативного реагування держави на виклики воєнного часу. У зв'язку з цим законодавець запровадив спеціальні норми, які допускають тимчасову зміну порядку організації праці та реалізації окремих трудових гарантій, зокрема йдеться про Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Доведено, що нормативно-правове регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану – це здійснюваний за допомогою системи правових норм, закріплених у нормативно-правових актах різної юридичної сили, регулюючий та упорядковуючий вплив держави на суспільні відносини, що виникають між працівником і роботодавцем з питань обчислення, нарахування та виплати заробітної плати, а також забезпечення й захисту права на оплату праці з урахуванням особливостей, зумовлених запровадженням правового режиму воєнного стану.

2. The thesis presents a theoretical synthesis and a novel approach to a research problem, which involves defining the nature and elucidating the characteristics of the safeguards and mechanisms ensuring the legal regulation of remuneration under a legal regime of martial law, it also provides scientifically grounded proposals and recommendations aimed at improving labour legislation in this area. It has been argued that remuneration should be interpreted in both a broad and a narrow sense. Thus, according to the broad approach, remuneration is a complex socio-economic category reflecting the system of legal relationships (labour, social, financial) associated with the employee's remuneration for work, the reproduction of the workforce, and the fulfilment of the economic function of labour. In the narrow sense, however, it is the monetary remuneration that an employee receives from the employer for work performed in accordance with the employment contract, the quantity, quality and results of the work. It has been established that the right to remuneration is a subjective right, determined by the remunerative nature of the employment relationship, and is inseparable from the very essence of wage labour, it constitutes the employee's entitlement to receive wages for performing the relevant work duties for the benefit of the employer, and is protected and guaranteed by the Constitution, the Labour Code of Ukraine and other legislative and subordinate acts. The exercise of the right to work affects the material well-being of the individual concerned and the safeguarding of their personal interests through the work performed. The author has stated that the right to remuneration is not limited to a mere statutory declaration, but is underpinned by a system of interrelated safeguards that create the legal, organisational and economic conditions for its full and unimpeded realisation. It has been proposed that these guarantees include: 1) the constitutional enshrinement of the right to remuneration as a fundamental labour right of the employee; 2) the establishment of a minimum wage as a state

social guarantee and the lower limit of remuneration; 3) collective bargaining regulation of the conditions, forms, systems and rates of remuneration; 4) regulation of remuneration through individual contracts; 5) mechanisms for state regulation of remuneration. It has been determined that the legal regime is a specific framework for regulating and stabilising socio-legal relations in a particular sphere, which is governed by legislation and guaranteed by the state, and is expressed through a combination of various legal instruments, methods and mechanisms of legal influence, and is only applicable where the necessary set of conditions and factors are present. It has been argued that the impact of the legal regime of martial law on the legal regulation of remuneration in particular, and the labour sector in general, manifests itself in several interrelated aspects. Above all, the introduction of martial law significantly alters the conditions under which the labour market operates and labour relations are organised, as the circumstances leading to its introduction create objective obstacles to the stable conduct of economic activity and the proper safeguarding of employees' labour rights. Another aspect is the transformation of the very mechanism of legal regulation of labour relations, which is necessitated by the need for the state to respond promptly to the challenges of wartime. In this regard, the legislator has introduced special provisions allowing for temporary changes to the organisation of work and the implementation of certain labour guarantees, specifically the Law of Ukraine "On the Organisation of Labour Relations under Martial Law". It has been confirmed that the regulatory framework governing remuneration under a legal regime of martial law is implemented through a system of legal provisions enshrined in regulatory acts of varying legal force, the state's regulatory and organising influence on social relations arising between an employee and an employer regarding the calculation, accrual and payment of wages, as well as the safeguarding and protection of the right to remuneration, taking into account the specific circumstances resulting from the introduction of the legal regime of martial law.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Бабенко Р. В. Зарубіжний досвід правового регулювання трудових відносин та можливості його запровадження в Україні в умовах дії правового режиму воєнного стану. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2025. № 3(36). С. 488-496.
- 2. Бабенко Р. В. Поняття та значення державного контролю як важливого інструменту захисту права працівника на оплату праці. Європейські перспективи. 2023. № 1. С. 341-346.
- 3. Бабенко Р. В. Зміст та особливості заробітної плати, як матеріально-економічної основи права на оплату праці. Право.ua. 2024. № 2. С. 424-428.
- 4. Бабенко Р. В. Поняття та джерела нормативно-правового регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2026. № 2(36). С. 54-62.
- 5. Бабенко Р. В. Щодо уточнення поняття принципів правового регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2026. № 2(38). Ч. 1 С. 322-329.
- 6. Бабенко Р. В. Конституція України як ключове джерело правового регулювання реалізації права на оплату праці. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття : тези доп. учасників VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24 лист. 2023 р.) ; Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків: НДІ ППСН, 2023. С. 269-270.

- 7. Бабенко Р. В. Міжнародно-правові джерела нормативного регулювання оплати праці в умовах дії правового режиму воєнного стану. Правова доктрина, правоутворення та правозастосування: проблеми зв'язку та шляхи розвитку : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 10 груд. 2024 р.) ; Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків: НДІ ППСН, 2024 С. 381–383.
- 8. Бабенко Р. В. Вплив дії правового режиму воєнного стану на правове регулювання оплати праці. Людина, суспільство, держава: актуальні питання правового регулювання взаємодії: тези доп. учасників. II наук.-практ. конф. (м. Київ – м. Харків, 21 лист. 2025 р.). Київ: НДІ СБППФБ, 2025. С. 112–114.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кікінчук Василь Юрійович

2. Vasyl' Y. Kikinchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7457-4507

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіроха Дмитро Ігорович

2. Dmytro I. Sirokha

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2805-2278

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зіноватна Іляна Вікторівна

2. Iliana V. Zinovatna

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3018-4934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукаш Сергій Станіславович

2. Serhiy Lukash

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2957-8052

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 25576037

Місцезнаходження: вул. Миру, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подорожній Євген Юрійович

2. Yevgen Y. Podoroznii

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1677-1937

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мельник Костянтин Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мельник Костянтин Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна